

„Edinost“.

Ihaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi. se računajo po pogobu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglašje plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. maistr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Slomšekova slavnost na Ponikvi.

(Poročilo.)

Od vseh strani slovenske domovine so odhajali častilci na Slomškov praznik. Mnogo jih je odšlo že v soboto in še več bi jih bilo, da ni bilo oblačno in deževno vreme tega in onega oplašilo še zadnji trenotek. Na Zidanem mostu sem pričakoval posebni vlak iz Ljubljane. — Deset minut prej je odpihal navadni z mnogimi gosti, a kmalu je prisopihal posebni in slovenske trobojnice, vihrajoče iz vagonov, so naznanjale, da se peljejo Slomškov častilci. — Dični »Ljubljanski Sokol« je po svojih trobentačih glasno javil, da prihajajo tudi junaški sokoli.

Vozili smo se dalje mimo Savinje. Na vsaki postaji so nas pričakovali novi izletniki. Na Ponikvi smo izstopili. Zastavonoše so nasadili droge in razgrnili zastave. Naštel sem jih sedem. Velečastiti gospod Marzidovšek je v imenu slavnostnega odbora pozdravil goste in za tem je zasvirala celjska godba. V dolgem sprevodu smo odhajali na Ponikve.

Pot je vodila skozi gozd na hrib, kjer stoji vas. Med gosti sem opazil odličnjake, g. Hribarja, župana ljubljanskega, poslance Povšeta, dra. Tavčarja, Spinčiča, dež. posl. Kompareta in mnogo duhovnov.

Zvonjenje in streljanje topičev s sosednjih gričev je poveljevalo sprevid. Na Ponikvah je čakalo nešteto ljudstva. Z dekanom iz Ospa, veleč. g. Komparetom, sva stopila v natlačeno cerkev. Tu sem občudoval krasni altar in pripovednico v rokoko-stilu. Enako preobloženo izrezljanega altarja in propovednice nisem videl še nikjer. Ker vladika v Mariboru ni dovolil slovenske liturgije, je maševal celjski opat veleč. Ogradi. Po tej svečanosti smo šli na bližnji holmec, kjer stoji lepo šolsko poslopje: J u b i l e j n a F r a n - J o s i p o v a š o l a. V pročelju poslopja je vzdignjen Slomškov relief iz marmorja, ki jako živo predstavlja slavnega vladiko. Na levi strani je stala uzidana plošča v spomin: Blaž Kocen, rojen 1. 1821. Slavnostni govor je imel gosp. učitelj Strmšek; žal, da je deževalo, ko je govoril. Po slavnostnem govoru je bil v pritičju novega poslopja banket.

Tu so bili zastopani vsi stanovi; videl si junaške sokole, dične gorenjske gospe narodnjakinje v narodni noši, svečenstvo iz vseh delov slovenske zemlje, Hrvatov, Dalmatincev. V imenu slavnostnega odbora je pozdravil goste gos. kapelan Mrzidovšek in je napil papežu in cesarju. Za njim je nastopil tajnik prevzvišenega vladike Strossmayerja, sporočil pozdrav vladike, ker le ta ni mogel

priti sam na to lepo slavnost. — Zatem je govoril g. dr. Medved, ki je pozdravil Slovence. Za njim se je oglašil poslanec Povše, G. župan ljubljanski, navdušeno pozdravljen, je imel krasen, pomemben govor. Za Hribarjem je govoril dr. Tavčar. Sledili so še razni govorniki, kakor: urednik »Mira« g. kapelan Rozman, učitelj in urednik Gangl. Ko je predsednik naznanil g. Spinčiča, nastalo je burno ploskanje in razgledali so se »živio-klici«. Govornik je v navdušenem govoru slikal naš položaj in svaril ter priporočal — ljubav med seboj. Želel je, da se domači prepri ublaži, ker je le tujcem na korist, nam pa v zasmeh in sramoto! Po vsakem govoru je zasvirala celjska godba. Oglašilo se je še mnogo govornikov, a ker je bil čas odmerjen, se je zaključil banket in g. predsednik je povabil vse goste, naj gredo na Slomškov dom. Godba je igrala, topiči pokali, ko smo v nepreglednem sprevidu šli na bližnji hriček, kjer stojita na samem dve skromni hišici; jedna teh je bila zibeljka velikega škofa. Na njej kaže spominska plošča iz črnega mramorja, kedo se je pred sto leti rodil pod to streho.

Tukaj naj slediti dve originalni pismi, kateri je milostna gospa Praprotnikova blagovolila dati Vašemu poročevalcu v prepis. Isti se glasiti:

Vrli gospod Praprotnik!

Dragi prijatelj!

Zveselili ste me opet z Vašimi ličnimi Pesmi, kojih ste mi 30. Rožnika poslali in mi dokazali, kako čedno se neprenehoma trudite za omiko in krasoto našo. —

Heala Vam in pa prav lepa pozdrava s prilogo nekoliko slovenskega, del naših rok, katero darilo prijazno sprejmite, pa se v ljubni pomnite Vašiga prijatla

V St. Audražu 5. Julia 1856.

Anton Slomšek.

II. Pismo:

Predragi, častiti gospod Praprotnik!

Prav lepo in priskrbeno se Vam zahvalim za lepo Darilce, kteriga ste prav po otroško spisali in tudi meni poslali, blagorolili. Bog daj, da bi čedno delce tudi tepega sadja pri naši dragi mladini obrodilo!

Dokler nimam družega Povrnila sprejmite lanske Dobrotnice, kojih vrli podpornik ste bili tudi Vi, Bog Vam daj dobro! Pomnite še v prihodno prijatelja Vašega

Slomšek Antona.

V Marburgi 7. septembra 1861.

Tu imate le v glavnih potezah opis slavnosti na Ponikvi, kolikor sem mogel v naglici (kakor potnik) vreči na papir. V podrobnosti,

vzlasti v vsebino govorov, se nisem mogel spuščati, ker mi je nedostajalo časa in podatkov. V zaključek rečem le toliko: bila je to krasna velepomembna slavnost, dostojna našega »edinega Slomškega«. Divna po impozantni udeležbi in pomembna po duhu, ki je plaval nad njo. Slovenci že dolgo nismo imeli take slavnosti. Sreča in misli vseh so bila posvečena spominu velikega vladike; zbrani so bili zastopniki vseh strank, kakor da nimamo — domačega prepira. Duh Slomškov nas je zjedini vseh na tej slavnosti — duh Slomškov naj nas zedinja tudi v bodoče, kjer-koli je potrebno skupno delo za blaginjo in srečo naroda. Slava Slomškovemu spominu!

In zopet irredenta.

Baš sedaj, ko se žalno-vzvišena slavnost — na kateri bi sicer rad sodeloval vsakdo, ki ima čuteče srce v sebi — v našem Primorju grdo zlorablja v demonstacijske svrhe, je tembolj potrebno, da beležimo vse, kar meče luč na gibanje, ki bi — ako doseže svoj namen — požrlo lep in prevažen del slovenskega naroda in bi le-temu odvzelo kos teritorija, ki je po svoji zemljepisni legi celó evropske važnosti.

Zato se hočemo nekoliko pobaviti z dopisom iz Rima, ki ga je priobčil te dni »Agramer Tagblatt« pod gorenjim naslovom in ki dobro označa prav in cilje irredentovskega gibanja.

Dopisnik zagrebškega lista se bavi z nekim pismom Zanega tržaškega beguna in irredentoveca Bazilaia, v katerem je le-ta hudo napadal vso vnanjo politiko Italije in se je najodločneje izrekel proti vsaki vojaški ekspediciji Italijanov v Kitaj in sploh v take kraje v inozemstvu, »v katerih a e b i j e n i j e d n o i t a l i j a n s k o s r e e«. Gospoda Bazilaia in tovariši nočejo, da bi Italija delila svoje vojaške moči, ampak zbira naj jih, da bo pripravljena za prvo primerno priliko, da potegne na se Trst, Trentin in Nizzo!!

Dopisnik pripoveduje nadalje, kako je tudi v italijanskem parlamentu ljudij, ki pripoznavajo, da Italija nima nobene pravice do naših pokrajin, in ki vedo, da tu bivajo Hrvatje in Slovenci. Na neko vprašanje Bazilaia — kaj da misli storiti italijanska vlada o »tržaškem vprašanju«? — je odgovoril italijanski minister za vnanje stvari, Visconti-Venosta, da se Trst, žalibog, nahaja v Dalmaciji. Gospod Visconti-Venosta je sicer pokazal, da ni poseben znanec geografiji Avstro-ogerske, ali iz njegovega obžalovanja, na

znajo, zabavljati znajo, a pomoč, ta je pa zadnja.

Oče, Vi imate vsa znamenja mrzlice; prav taki ste, kakor mi je povedala Nina, da izgledajo rumeno mrlični bolniki.

Zinka je prošla ravnokar iz graščine, odložila jerbas z živili v kot, zložila roki v krilo in gledala očeta.

Kaj pa Nina ve, — je odgovoril nalašč, da bi ji vsaj pregnal sum. In pretegnil se je po klopi iz opeke in po kosteh je čutil neko nasprotno moč, ki ga je vlekla k tlom. Morda bo pa ti res mrzlica? Ob ti misli ga je stresel mraz.

Nina mi je povedala, da je v ti-le hiši že več ljudi zapustilo svet za to boleznijo.

Očeta je zopet streslo, morda zares? — S čim se pa zdravi?

Oh! — Se nič ne — zdravi o-če-oh!

Nina je rekla, da vsak umrje — — —

Ne joči, Zinka! Ni tako hudo. Jaz sem zdrav, hvala Bogu.

Oče, saj Vas vidim, da niste. —

tem, da Trst leži v Dalmaciji, zveni vendar želja, da bi Trst pripadal k Italiji. No, v resnici je italijanski minister se svojo opazko priznal, da je Trst na slovanskih tleh, a s tem je priznal tudi, da Italija nima nobene pravice do Trsta, kar je prijatelje aneksije Trsta in Primorja silno ozlovoljilo. Tako je tudi sotrudnik lista »Italia« mladodvetnik Urbani, ki je prepotoval naše kraje, priznal dopisniku »Agramer Tagblatt«: »Jaz sem nasprotnik Slovanov, ali pripoznam moram, da je, z malo izjemo v Trstu, prebivalstvo teh dežel slovansko. Reka je bolj Hrvatska, nego kar-koli družega, in tista pest Italijanov, ki žive tam, so hoteli s pomočjo Italije le priti do svoje popolne avtonomije, družega nič. Sedaj pa se vidijo razočarane in stavlajo svoje nade v Trst«.

In camera caritatis je sicer to splošno prepričanje vseh onih Italijanov, ki poznajo razmere v našem hrvatsko-slovenskem Primorju; vendar pa društvi »Lega Nazionale« in »Dante Alighieri« nadaljnje svoje delovanje in uporabljati vsa mogoča sredstva, da potom šole raznorojiti slovenske otroke. Avstrijska vlada molči k temu in ne ume te agitacije, ali je noče umeti. Strmeti moramo — pravi dopisnik — na tej potrpežljivosti Avstrije, ki bi bila dolžna v svojem lastnem interesu, da nekoliko previdneje gleda na prste svojemu zvestemu — zavezniku! —

Politični pregled.

TRST, 8. avgusta 1900.

Istrski deželni zbor. Včeraj je bila VIII. seja deželnega zbora istrskega. Predsedoval je dež. glavar dr. Campitelli; vlado je zastopal namestniški svetnik Fabiani; navzočih je bilo 18 poslancev italijanske večine. Med vlogami je bila vladna predloga o deželnih dokladi na žganjarino. Poslanec dr. Ventrella je predložil resolucijo, ki poziva vlado, da čuva solinsko obrt.

Temu so sledile interpelacije do vlade. Dr. Canziani je interpeliral o zatvorjenju neke morske odprtine v Poreškem zalivu. Posl. Vidulich je zahteval premestitev sodnega uradnika dra. Červarja v Malem selu, ker da dela propagando za Hrvate. Dr. Ghersa je poročal o načrtih zakona glede spremembe deželnega zdravstvenega zakona in glede ustanovitve penzijskega zaklada za občinske zdravnike: oba zakona sta bila z nekami spremembami sprejeta v drugem čitanju. Posl. Scampicchio in tovariši so interpelirali zaradi zaplembe lista »L'Indipendente« z dne 4. t. m. o »narodnem žalo-

Pojdimo domov, oče pojdimo. Tukaj pomrjemo vsi.

Zopet je Gregorja zazeblu po kosteh, in ona čudna moč ga je tiščala k tlom. Priznati je moral, da dekle govori resnico.

— Odkod pa denarja?

— Naj da Ivanka.

— Ivanka ni prisluzila toliko, da bi plačala nošnjo za-se.

— Pa bi šli v Sao Paulu na avstrijski konzulat, bi prosili —

— Da bi potem rekli doma: A-a, berača! Na državne troške je šel Ameriko gledat. Mi moramo plačevati zanj; raje nego to očitanje, naj me pobere rumena ali pa krvava mrzlica.

— Kaj pa z nami — oče?

— A?

Tiste večere prej je Gregor vsled notranje bolezni malo spal, po tem pogovoru pa ni spal zastran skrbi prav nič. Po dnevu je pogoledal, po noči skrbel in sanjaril.

(Pride še.)

PODLISTEK

14

Zinka Brazilijanka.

Povest. Spisal Ivo Trošt.

Dobili smo tudi pismo od strica Franceta. Sporočali so nam o premnogih stvareh, ki so se že zgodile, so se imele zgoditi ali se pa šele zgodijo v daljni domovini. Bil je večkrat pri teti Rezi, jej pokazal zadnje moje liste in razložil bedo nepretrdnih priseljencev. Strie pišejo:

»Čitala je pismo, jokala se je tudi in je potem pokazala možu. Oba sta tarnala in Vam očitala, kako strašno ste bili lahkomi-selni. Tudi ko je teta čitala prvo tvoje pismo iz Amerike, je zdihovala in točila solze, pa tedaj je bila še sama. Zdaj je drugače. Povedal sem jej vsoto, s katero bi bili rešeni Brazilci, rumene mrzlice in vseh drugih braziljskih nadlog, pa vse prejšnje solze in vsa očitanja niso toliko izdala kakor sedaj njih strah, da bi bili potem pač vsi jednaki reveži. Teta ima, pa ima za-se in za svojega

Jožeta. Tako je, ljubi brat! Kaj sta mi še rekla: Pa jim ti pomagaj, France, in me s tem tudi odpravila; kajti vsaki pameten človek mora vedeti, da poleg kopice otrok, katere mi je preživljati s trudom svojih rok, in poleg zadolženih njivice za solato in krompir, ne premorem dosti več.

Moj svet je ta-le, Zinka: piši teti sama, če že nisi; piši večkrat. Ona ima srce za-te in se joče, ko čita tvoja pisma, in kako zelo te je škoda, ker moraš stradati v Ameriki. Tudi drugi trdijo tako. Tudi gospod Nadoslav jej kaže tvoja pisma in razlaga ljudem pred šolo, da bi bila ti lahko študirala za učiteljico. A ljudje so nespametni; mesto otrokom doma preskrbeti kruha, hodijo v Ameriko za slepo srečo. — Sporočilo pripoveduje:

Zinko in očeta je ožalostilo tako pisanje. Dobro vedoča, da rojaki doma prav govore, pa si oni v Ameriki ne morejo pomagati, sta jela nazadnje popolnoma zložno godrnjati, zakaj se rojaki Slovenci raje ne pogovarjajo več o tem, kako bi jim pomagali. Govoriti

vanju. (K temu članku se povrnemo prihodnjič.) Vladni zastopnik names. svetnik Fabiani je omenil na to, da vlada teško odgovori na to interpelacijo, ker se ista tiče zaplembe lista v Trstu, torej izven istrske pokrajine, ter so interpellanti, ki imajo zastopati le koristi Istre, s to interpelacijo prekoračili svoj delokrog.

Posl. Vergottini je poročal o poročnem komisiji za pogozdovanje Krasa za leto 1900. Izdatek 9000 kron je odobren pod pogojem, da država prispeva v isto svrhu s 24.000 kronami. Posl. dr. Canciani je poročal o presnovi poljedelskega zavoda. Prihodnja seja bo v sredo.

O poroki kralja Aleksandra poročajo iz Beleggrada: Že od prvega jutra je bilo v beligradskih ulicah živahno življenje. Ob 8. uri so vojaki z godbo zastopili ulice, po katerih je imel iti sprevod. V sredini cerkve je bil postavljen baldahin, bogato ovenčan. Na levi strani od najsvetejšega sta bila dva prestola za ženina in nevesto. Ob desetih so se zbrali v cerkvi diplomati. Zastopane so bile vse države razven Anglije. Ob 10. uri 15 min. je prišel mitropolit s štirimi škofi, 6 dijakonov in mnogo drugih duhovnikov. Ob 10. uri in pol so naznanjali streli, da se bližata ženina in nevesta. Mitropolit in duhovščina so ju vsprejeli ob uhodu v cerkev ter ju spremili do sedežev. Kralj je nosil uniformo generala s trakom Miloševga reda. Videti je bilo, da je srečen in zadovoljen. Nevesta je bila oblečena v kitajski svili z benečanskimi čipkami. Pajčolan je bil iz bruseljskih čipk. Nevesta je bila videti zelo resna. Za kraljem so stopali zastopnik carjev, Manzurov, z veliki kordonom takovskega reda, katerega mu je kralj podelil še le v nedeljo, predsednik skupščine in zastopnik Francije, Marchand. Tem so sledile sestre in bratje neveste, dvorni maršal, dvorne dame itd. — Ko sta ženina in nevesta sela, so se jima priklonili diplomati in pričel je poročni obred. Mitropolit je začel z besedami: V zakon stopata kralj Aleksander in Draginja. Potem je menjal prstana. Ženina in nevesta sta prišla sveči, kateri sta potem izročila svedokoma. Po končanem obredu sta kralj in kraljica sela na svoja sedeža, in mitropolit ju je nagovoril z govorom, katerega je zaključil z blagoslovom. Kralj in kraljica sta poljubila razpelo. Potem sta dva dijakona molila za carja Nikolaja II. Peveci so zapeli sklepno pesem. Potem se je vršilo čestitanje.

Ob 1. uri pop. je bil dejener v rodbinskem krogu, ob 4. popoldne slavnostna predstava v kralj. gledališču. Po predstavi je bil diné v konaku, katerega so se udeležili diplomati. Zvečer je bilo mesto, vključno dežju, sijajno razsvetljeno.

Kralj je podelil kraljici bogat diadem z briljanti, dijamantno rivičero in dragocen prstan.

Italijanska komora se je sešla v sejo, da izreče svoje sožalje na ubojstvu kralja Humberta. (glej brzojavke). Predsednik Villa je v dolgem lepem govoru najprej izrekel svoj gnus na groznem zločinu in je potem proslavljal čednosti, ki so dišle pokojnega kralja. V posebno ganljivih besedah se je spominjal velike žalosti kraljice Margarete in je proslavil heroizem, s katerim prenaša veliko zgnubo, ki jo je zadela. Zaključuje je pozival poslance, naj se vsi zberejo okolo mladega kralja. Ali za razmere v Italiji je značilno, da niti seja, sklicana v jedino tak namen, ni prošla gladko.

Ko se je socialist Turati v imenu svojih somišljenikov pridružil k izrazom sožalja, a je ob enem naglašal načela in ideje svoje stranke, je prišlo do precej ostrih kontroverz. Vzlasti je povdajal, da radi zločina jednega pojedinca ne sme trpeti sloboda dežele, ampak vsi morajo se združiti na delu, da se vzame fanatizmu vsaki izgovor za take čine. — Še hujši spopadi so bili, ko je govoril člen skrajne levice Pantano. Poslanci z desnice so kričali ven žnjim, ko je Pantano vskliknil: Mi ne spekuliramo z zločini, kakor vi! Hrup je bil tolik, da se ni nič razumelo, ko je Pantano čital svojo izjavo.

Kaj bo še le, ako so že ob tej priliki nasprotstva tako hudo trčila jedno ob drugo.

Tržaške vesti.

Umorstvo v Monzi in irredenta. Dinko Politeo piše v «Agramer Tagblattu» mej drugim: Iz soglasnih pojavov ogorčenja in bóli zvone izvajanja irredentistov kakor neubran glas, katerega moramo odločno ob-

sojati. Nič ni namreč bolj zopernega, nego če kdo zlorablja smrt za politiške namene, sosebno pa tako smrt, kakor je doletela nesrečnega kralja. Kdor zagreša tako zlorabljenje, kaže le, da ne čuti odkritosrčne žalosti. Zato nismo zgubili nijedne besede, ko so irredentarski listi otvorili posebno rubriko iz «Regione Giulia». Nismo prigovarjali vnanjim znakom žalovanja, da si so ti znaki prekoračili dovoljene meje. Niti se nismo oglašili proti deželnemu zboru istrskemu, niti proti mestnemu svetu tržaškemu. Ne prigovarjamo govoroma deželnega glavarja Campitelli in župana Sandrinelli, v kolikor sta proslavljala čednosti pokojnega kralja in sta izražala žalost na njega tragični smrti. Odločno pa moramo protestirati, ako hočejo irredentisti iz smrti kralja Humberta kovati kapital za strankarske namene in jo zlorabljati za politiške manifestacije.

Smo že v Italiji! Torej, da veste: na našem Acquedotto so navijali neko staro ženico, da mora razobesiti znake sožalja. Žena se je branila, češ: jaz imam svojega kralja na Dunaju in je še živ! Ta opazka je silno razjarila dotičnega odposlanika, ki je od signorov prejel nalog skrbeti za to, da bo žena — žalostna!! V svoji patrijotški jezi je v svoji misli potrgal vse zemljepisne knjige, ki uče, da je Trst v Avstriji, in je podrl vse meje, o katerih smo si vsaj mi pomišljali, da še stoje med Avstrijo in Italijo, in izbruhnil je: »Ali ne veste, da jeste tu italijanski kruh in da ste v Italiji?!«

Torej, da veste: smo že tam! **«Governo» je govoril!** Ne eden, ampak dva «governi» sta nastopila in to tako strastno, kakor more storiti to le lačna hijena!

Governo z lesnega trga in oni iz glavne ulice sta v večerajšnjih številkah naskočila na rojansko mladino, ker se je predznila plesati in celo peti (oh groza!) v teh za Italijo tužnih dneh. Godba, petje in še bolj slovenska trobojnica sta «Impertinentu» tako zmešala možgane, da že ne ve več, kaj blebeče. Potem, ko je rekrimiral proti — podivjanosti naših okoličanov in ko se je obregnil ob »našeljene« (!!) mladeniče (v okolici je namreč navada, da se prireditelji plesa oblečejo v staro narodno okoličansko nošo), je šel tako daleč, da je začel groziti z izgredi proti okoličanom: »Sreča, da je bilo v nedeljo slabo vreme, ker drugače bi bilo šlo več meščanov na izlet v Rojan in bi bili tu pri vsej svoji olikanosti (!) prisiljeni reagirati na rojanska izzivanja s — trikoloro!!! Mež tem, ko sta vse mesto in vsa Italija v eni žalosti, se upajo ti divjaki, peti, gosti in plesati pod svojo trikoloro!«

Tako pišejo «governi» o Rojančanih in o Slovencih tržaške okolice!

Mi bi se, ako bi ne bila vsa ta stvar vendar-le pretesna, od srea smejali tem žabam, ali sedaj ni več čas smehu, ampak povedati moramo, da se Rojančani čisto nič ne strašijo lahonskih izzivalcev, ker ne samo, da si laška sodrga — bila goloroka, bila v glacerokovicah — ne upa reagirati v Rojani, ampak so naš Rojančani že pokazali, da se ne strašijo iti celo na veliki trg pokazati zobe zbesnelim Lahonom — kar so tudi že storili!

Ako so se pa ti pritepeni Lahoni že tako daleč spozabili, da groze z izgredi in z dejanskimi napadi, jim moramo povedati, da smo jim vedno na razpolago, da torej sprejememo rokovice vsako uro! Leto 1868. ste bili junaki v senici avstrijskih bajonetov, ali od tistega časa je minolo 32 let, v kateri dobi se je marsikaj — predručilo!

Ako pojde tako naprej, utegne priti dan, ko vam pokažemo, da smo mi doma tukaj, da smo še vedno oni Slovenci, ki so pognali italijanske vojake iz Barkovelj; in še več! Pokažemo vam, da smo celo — napredovali! Ne samo v okolici se vas ne bojimo, ampak tudi v mestu samem bomo mogli pokazati, kaj zmremo (to bi ne bilo prvič!) Samo iščite še dalje in mi vam — ustrezemo!

«Klin s klinom» bomo odgovarjali, ako bomo izzivani; drugače smo pa mirne duše! Avete capito?

Vsi izvoščeki. Pišejo nam: V četrtek morajo (?) vsi izvoščeki poviti svoje kočije v črnino! To mi je sporočil izvošček, ki me je peljal nekoliko po mestu in katerega sem vprašal: kako mislijo oni o «narodnem žalovanju».

Črnino delé po vsem mestu — zastonj — je torej lahko vse v črnem!!

Demonstrativno žalovanje. «Slovenskemu Narodu» pišejo iz Trsta: Tega, kar se godi v zadnjem času v Trstu, in to pod zagrinjalom znaka sožalja povodom smrti

kralja Umberta, ni mogoče opisati; trditi se more samo, da izvestno ni mesta v vsej Italiji, ki bi obleklo toliko in takšne sožalne obleke, kakor jo je o tej priliki ravno Trst v Avstriji. Vlada s policijo pa to gleda mirno in še nekako zagovarja to ne le protiaustrijsko, temveč tudi protidinastiško demonstracijo, katero imenitno vodi slavni tržaški magistrat se svojimi različnimi delegacijami. Stvar se bliža vrhuncu; kajti že Italijani sami reagirajo usiljujoči in groze gospodovni irredentarski stranki: «Čemu hočemo demonstrirati, mi smo pošteni Italijani-Avstrijei». Še vse to naj bi bilo, ako bi demonstracija imela neke gotove meje — do sem in ne dalje — dokler bi se ta sožalna komedija igrala le v mestu — ali stvar dobiva še vse drugo lice s tem, da je ukazala vladajoča magistratova klika se svojim trobilom «Piccolom» na čelu, da se morajo pokazati tudi po vsi tržaški okolici znaki in glej že vihrajo po vseh šolah in občinskih hišah tržaške okolice dolge črne zastave in različne črne tkanine ter oznanujejo okoličanom Slovence, da leži na parah njih slavni kralj Umberto, ki je bil umorjen od moža svojega rodu... Ne, to ni več šala, ni več demonstracija, to je že izzivanje, žaljenje in teptanje pravic sodelavcev Slovencev, preziranje slovenskega življa in zatiranje avstrijskega patrijotizma. Pa slavna vlada z organom mnogoštevilne policije to mirno gleda in še mirneje dopušta te žalovale komedije, ki imajo vse znak najbrezobzirnejšega irredentizma; vlada dopušta tako počenjanje, ki je škandal za moderno veldržavo kakor je Avstrija; naj le dopuščajo še dalje; vendar naj zna tudi že danes vlada, da Primorje je sedaj še v Avstriji. Vnanost sicer kaže, kakor da se Primorje v najkrajšem času vtelesi združeni Italiji, vendar predno se to zgodi, moralo bo biti Jadransko morje ob vsej avstrijski obali porudečeno s slovansko krvjo. — Tisti pa, ki hočejo tu Italijo, naj gredo čez lužo, če so oni že pri vladnih ali pa pri magistratovih jasliah.»

Plačevalec osebne dohodnine. V smislu § 217. zakona 25. oktobra 1896 dr. zak. se javno naznanja da je en izvadek za leto 1900 izdanih plačilnih nalogov za osebno dohodnino glede davkoplačevalcev za cenilni okraj št. 1 — Trst - mesto in za cenilni okraj št. 2 — Trst-okolica od dne 20. avgusta do 2. septembra 1900 v sobi št. 124 pri tukajšnji davčni administraciji o uradnih urah od 9. predp. do 2. pop. razložen na upogled davkoplačevalcem osebne dohodnine reč. cenilnih okrajev.

C. kr. davčna administracija.
Trst, dne 4. avgusta 1900.

R. Milkovič, s. r.

Predvečerašnja veselica pev. društva »Zvezda«. Iz sv. Ivana nam pišejo: Točno ob 5. uri pop. prikorakali so vrli Padričani se svojo krasno trobojnico. Sprejem je bil prisrčen. Občinstva je čakalo vse polno ob cesti, da sprejme drage brate. Društvo »Zvezda« je šlo naproti z godbo in potem so, s to na čelu, vsi odšli na društveni vrt, ki je bil slikovito odličen z zastavami. Tu se je vršil program točno in hitro. Posebno moramo pohvaliti mešane zборе društva »Zvezda« kakor tudi mešani zbor društva »Slovan« iz Padrič, ki je nastopil polnoštevilno. Pohvaliti nam je vrlo deklamovalko g. Pahor, ki je s čutom povdajala krasne pesnikove besede. Odlikovala sta se tudi pevki solistinji g. Lavrenčič in g. Pahor. Med burnim ploskanjem morali sta ponavljati. Ko pa se je napolnil vrt občinstva in ko je bila zabava v najlepšem tiru, morali smo vsi bežati z vrta, ker je dež, ki je že vse popoldne kapljal, začel resno padati. Padričani so spravili najprej v varnost svojo zastavo, katero je pri prvem izletu blagoslovilo nebo. Dal Bog, da bi oni blagoslov, ki je rosil na njo, obrodil sad našega prerojenja. Da bi obrodil cvetko ljubezni, ki vse pretrpi in vse žrtvuje, samo, da vidi svoj narod srečen!

V dvorani se je potem nadaljeval program, razven igre, ki je izostala radi boleznih glavne osebe. Pozneje pa se je razvila živahna svobodna zabava — pri kateri so govorili g. prof. Mandić, g. Ražem, gosp. Miklavec in drugi — in ples do pozne ure. Zapazili smo več odličnih gostov iz Trsta, kateri se udeležujejo gotovo vsake veselice v Trstu in okolici. Zato jih Bog živi! Tudi druge drage goste smo imeli in to so bili gg. učitelji, ki so zdaj tu na vojaških vajah. Želimo jim od srea, da bi pač kmalu dosegli

pravice, za katere se borijo. Oblastva naj vendar že storijo svojo dolžnost in postavijo učitelja na ono odlično mesto, ki mu gre po božjem in človeškem pravu! — Zato pa ne odjenjajmo, temveč borimo se neprestano vsak za svoje pravo. V borbi je zmaga!

Če povemo, da je zapel tudi odsek naših simpatičnih »Slavašev« od sv. Marije Magdalene spodnje, tedaj si lahko mislimo, da je nastala iz domače veselice prava ljudska slavnost, ki se je izvršila vsem v zadovoljstvo in narodu v korist. Da, narodu v korist so domače zabave, kajti kje naj se naš delavec probudi, kje naj se navduši, kje naj zajema zavednosti, ako ne na javnih zbirališčih? Zato pa so najpripravnejše domače zabave v vsacem okraju, kajti če je predaleč, naš priprosti človek gotovo ne pojde, če je pa koj blizu, zajde mogoče še nevede, in če mu ugaja enkrat, pojde še večkrat in tak se ne zgubi več. Čuli smo tudi prigovore, da si vsa društva napravljajo zastave, češ, to je zavrnjen denar. Nekaj je že resnice na tem, da je zavrnjen oni denar, če se kupujejo predrage zastave. Kdo neki ima dobiček, če si nabavimo zastavo za več stotakov? Narod nima gotovo nič koristi, pač pa še trpi, ker toliko zatega denarja bi se porabilo za druge koristne narodne naprave. Ali nimajo morda Slavaši iz sv. Mar. Magdalene krasne zastave?! Po njih zgledu omislili so si tudi vrli Padričani pač nekoliko skromnejšo, a vendar le divno slovensko trobojnico.

Menim, da je vendar-le dobro in značilno, da imajo društva svoj viden znak, svojo zastavo, za katero gredo tudi v boj če bi trebalo. A kakor smo že rekli, one visoke vsote dajati za zastave in nabirati leta in leta v to svrhu a naposled si nakopati še dolg na glavo — tega ne treba. Zato prosimo, da bi vpoštevala to ona društva, katera si mislijo preskrbeti zastavo!

Zaključuje moram pohvaliti tudi svetovivansko godbo, ki je dobro izvršila svojo nalogo.

Na delu je ponesrečil večeraj 47-letni Fran Orzan, dinarar v Dreherjevi pivovarni; neki stroj mu je odtrgal tri prste desne roke. Spravili so ga v bolnišnico.

Z vrelo vodo se je poparila večeraj 61-letna Jera Kumar iz ulice Rigutti št. 7. Na rešilni postaji so jej podelili prvo pomoč.

Uzmovič na delu. Nekemu gospodu je večeraj neznan »umetnik« v bližini glavne pošte odščipnil verižke za uro, a pri Sv. Andreju je drug tat vzel nekemu uslužbencu ladje delnice Sv. Marco verižico in uro.

Okrajna bolnišnica blagajna. Tekom prošlega tedna je bilo prijavljenih 512 slučajev bolezni, 593 oseb je proglašeni zdravimi, 910 jih je ostalo v zdravljenju, med poslednjimi 126 takih, ki so ponesrečili na delu. V 201 slučajih so se bolniki pregrešili proti naredbam zdravnikov. Na podporah se je izplačalo tekom tedna 10.857-44 kron.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 8. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: pri Sv. M. M. Zg. št. 318, pohištvo; v R. colu št. 418, 1 prešič in voz; ulica Sanità 9, kože, oprema v zalogi in tehtnice; ulica Zovenzoni 2, železna blagajna, oprema v zalogi in vozi; ulica S. Antonio 1, pohištvo; ulica S. Cillino 14, pohištvo; ulica del Pesce 5, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 16.0., ob 2. uri popoldne 23.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756.7 — Danes plima ob 8.0 predp. in ob 6.59 pop.; oseka ob 1.8 predpoludne in ob 1.22 popoldne.

Domača zabava. Dne 26. t. m. nastopijo prvič na vrtu šole sv. Cirila in Metoda naši mladi goslarji od sv. Jakoba. Volja je dobra in temelj orkestru je postavljen. Sedaj je odvisno od slavnega občinstva, kako bo podprlo te vrle mladeniče ter jim tako dalo sredstva, da si nakupijo boljše instrumente. Nadejamo se, da bo vrt poln ljubiteljev narodne glasbe in ljubiteljev podjetnih sv. Jakobskih mladeničev.

Za danes dovolj. V prihodnje naznanimo druge podrobnosti.

Ciril-Metodijski dar. Ženski podružnici so darovali gg. Persič 1 K, Dovgan J. 1 K, Jaklič J. 1 K, Pečarič Iv. 60 st., Lovrenčič 1 K, Vatovec Josip 1 K. V kavarni Commercio se je nabralo 2 K 50 stot. Srčna hvala vsem!

Vesti iz Kranjske.

* Kranjski dež. posl. gosp. Lenarčič je, kakor poročajo »Slovenec«, v Parizu nevarno obolel.

* Treščilo je minolo soboto zvečer v veliki grajski kozolec v Fužinah pri Vevčah, ki je bil poln žita; kozolec je pogorel do tal. Strela je poškodovala tudi električno žico, napeljeno s Fužin v vevško papirnico. Isto noč je treščilo v neki z žitom čisto napolnjeni kozolec pri Šmartnem ob Savi, ki je istotako pogorel. — Treščilo je dalje v neko hišo v Brezji pri Dobrovi z tako veliko silo, da je zid jako razdrapan. Strela je pridrla tudi v otroško spalnico ter zdrobila eno podobo in užgala umetne cvetice. Otrokom pa se ni zgodilo ničesar, le ustrašili so se zelo.

* Tudi na Kranjskem imajo laški signori somišljenikov. Izpod Nanosa nam pišejo: Vam, gospod urednik, se bo menda zdelo neverjetno, menili boste, da Vas hočem mistificirati, ako Vam povem, da poznam moža, znanega v javnem življenju kranjskem, ki se je nekoč, ko je bilo govorjenje o postopanju laške signorie nasproti istrskim Hrvatim in Slovincem, postavil na stran — signorie!! Bilo je po lanskem zasedanju deželnega zbora istrskega, ko je slučajno nanesla govorica na tistega laškega poslanca v deželnem zboru istrskem, ki je na razpravi za protest proti osnutku hrvatskega gimnazija v Pazinu, rekel: »Kdo bo pa naše pure pasel, ako bodo kmetje hodili v šolo!« Možno se je zdel to silno važen dokaz, da hrv. gimnazij v Pazinu ni potreben, ali da je celo škodljiv. — Da se v javnih sejah navajajo taki razlogi proti kulturnim potrebam jednega celega naroda, ako se javno govori, da en cel narod mora ostati v temi nevednosti, ker bi sicer ne hotel tlačiti in robovati kliki — v to treba res brutalnosti in cinizma, da se kar zgražajo. A še bolj se moraš zgražati, ako čuješ, da je na Kranjskem mož, katerim se tako postopanje pravo zdi. Da, dragi gospod urednik, mož-veljak, na katerega mislim jaz, je bil pritrdil v dotičnem pogovoru: »Gospodje imajo prav: kdo bo pa delal, če bodo vsi hodili v šolo!« Osnutek hrvatskega gimnazija v Pazinu — prve slovenske srednje šole v Istri — je bila srečna želja vseh Hrvatov in Slovincem; za uresničenje te želje so morali biti orjaške boje, v katerih so jih spremljale simpatije vseh poštenih ljudi. A ko so vendar po težkih mukah dosegli svoj cilj, se pa oglašajo lastni rojak, ki se postavljajo na stran signorov-tiranov in tlačiteljev naroda in kateremu se zdi povsem prav in umestno, ako se narodu nad 230.000 duš krati najplemenitejša in najnaravnostnejša pravica: pravica do sredstev v izobražbo! Ne treba niti, da je človek sorodjak-Slovenec treba le, da je — človek, da se zgraža, ko vidi razmere, ki omogočajo, da se večina v deželi proglašajo brezpravno in se jej hoče zapirati pot do civilizacije.

Gospod urednik, in vendar se je dogodilo tako nekega dne v zasebnem pogovoru ob vznemirjenosti našega Nanosa. Seveda bi se nam moglo prigovarjati, da je bil to le zaseben pogovor; mi pa menimo, da tudi v tem, kar človek govori zasebno, se zreali njegova duša in njegovo mišljenje. Vaše strmenje pa doseže gotovo nedogledne dimenzije, ako Vam še povemo, da je dotični veljak, ki pošilja naše rojake v Istri — pure past, tudi zastopnik naroda v deželnem zboru Kranjskem in člen konservativne stranke! In vse to imenujemo mi Slovinci — našo vzajemnost. O ironija!

Vesti iz Štajerske.

— Ubogi Celjani! Slomšekova slavnost na Ponikvi je napravila nemčurkim Celjanom grozne preglavice. Saj bi bili tako grozno radi napravili kako indijansko demonstracijo proti slovenski slavnosti, a kaj ko se je ista vršila izven njihovega smetišča t. j. Celja, kjer edino imajo ti čedni ljudje še nekaj poguma. Ubožcem je ta slučaj popolnoma zmedel glavo in kakor pravi blazniki so na ulicah napadali kolesarje, ki so se vozili na slavnost. Nekemu ljubljanskemu kolesarju so uplenili trobojnico, a o tem so jih pač dobili tudi nekaj po nosu. Zvečer sta pred hotelom vlaka s Ponikve prišla v Celje dva bataljona vojakov, ki so čuvali, da znana fakinaža ni kakor četa steklih psov napadala izletnikov, vračajočih se s slavnosti. Na peron so smeli le tisti, ki so imeli vozne listke, vstopnice na peron pa niso prodajali nikomur. »Heul!«

Razne vesti.

Žrtve morja. Glasom st tističnih listov, katere je izdal biró »Veritas« v Hamburgu, se je v mesecu juniju letos, kolikor se je moglo dognati dosedaj, izgubilo 83 ladij, in sicer 60 jadrnic in 23 parnikov. Poleg tega navaja lista še 315 drugih ladij, ki so trpele razne poškodbe.

Kako na Kitajskem vračajo neporabne manuskripte. V Evropi vračajo razni izdajatelji in založniki neporabne rokopise s kratko frazo, da rokopisa ne morejo sprejeti radi preobsega gradiva, radi pomanjkanja prostora itd. Na Kitajskem rokopisu prilagajo tako lakovo pismo, da dotičnik ne ve, ali bi se smejal ali jokati. Ta pisma se glasijo tako-le: »Slavni brat solnea in lune! Glej na Svojega sužnja, ki se valja pred Tvojimi nogami, ki poljublja tla pred Tabo ter od Tvojega usmiljenja prosi milosti, da živi in govori! Čitali smo Tvoj rokopis z zadivljenjem. Pri kosteh naših prednikov prisezamo, da še nikdar nismo čitali tako mojstrskega dela. Ako bi je tiskali, bi Nj. Veličanstvo cesar nam zapovedal, da se moramo za vso prihodnost po njem ravnati in da ne smemo nikdar več tiskati kaj, kar bi ne bilo jednako Tvojemu delu. In tako bi morali končno 10.000 let čakati na kako ponavljanje. Torej Ti pošljamo nazaj Tvoj rokopis z desetstisoč prošnjami za oproščenje, trepetajoči in boječji se. Glej mojo roko pri mojih nogah in sem Tvoj suženj.« Ne zveni-li to res — kitajski?

K statistiki odvetnikov. Začetkom leta 1900 je bilo v vseh 24 avstrijskih odvetniških zbornicah 4210 členov. V primeri z lanskim letom je letos 115 odvetnikov manj. V območju ljubljanske komore se nahaja 34 odvetnikov. V območju odvetniške zbornice tržaške 120.

Brzjavna poročila.

Minister-predsednik na Dunaju.

BUDIMPEŠTA 6. (K. B.) Minister-predsednik pl. Körber se je danes v jutro vrnil iz Ratona na Dunaj.

Boj z anarhisti.

CHICAGO 6. (K. B.) Včeraj so se spopadli anarhisti in redarji. Poslednji so rabili orožje ter so nevarno ranili 25 oseb. Pet oseb so zaprli, med njimi udovo anarhista Parsona, katerega so svojedobno usmrtili v Chicagu.

K umoru kralja Humberta.

DUNAJ 7. (K. B.) Nadvojvoda Rajner in odposlanci pešpolka št. 28. so danes v jutro odpotovali v Rim k pogrebnim slavnostim. Nadvojvoda Rajner bo na istih zastopal cesarja.

PETROGRAD 7. (K. B.) Veliki knez Peter Nikolajevič in velika kneginja Milica Nikolajevna, sestra kraljice Jelene italijanske, sta odpotovala v Rim k pogrebu kralja Humberta.

RIM 6. (K. B.) Danes v jutro je pripelo semkaj odposlanstvo srbskih častnikov, ki se udeležijo pogrebnih slavnosti. Vsprejela jih je počastna stotinja z zastavo in godbo. Godba je svirala srbsko himno.

ŽENEVA 6. (K. B.) Generalni prokurator je danes priobčil Lucheniju umor kralja Humberta v nadi, da izve kaj o zaroti. Luchenij ni hotel povedati ničesar.

RIM 6. (K. B.) V seji za izraz sožalja so v komori in v senatu sprejeli z najživahnejšim odobravanjem in s klici »Živio kralj!« spominska govora predsednika Ville in ministra-predsednika Saracca. Sprejeli so predlog, da obdrži dvorana šest mesecev znake žalosti. Kralju Viktorju Emanuelu in kraljici-udovi Margeriti pošljejo addresso, a kralju Humbertu postavijo spomenik.

RIM 6. (K. B.) Po sporazumljenju med kraljevim dvorom in kardinalom-vikarjem bo vsa duhovščina v okraj: Kvirinala pričakovala rakev na kolodvoru ter jo spremljala do Pantheonu, kjer jo sprejme nadškof Genoveški z duhovščino Pantheonu. V petek bo nadškof Genoveški daroval v Pantheonu slovesno sv. mašo; navzoči bodo principi, poselni odposlanci in državni dostojanstveniki.

Kuga v Hamburgu?

HAMBURG 7. (K. B.) »Hamburg. Börsenhalle« poroča o slučaju bolezni, o katerem so pisali listi, da je kuga, kakor sledi: O zdravstveno-redarstvenem pregledovanju pristanišča so našli dne 30. julija na neki ladiji moža, ki je bil, kakor se je zdelo, bolan za legarjem. Spravili so ga v občo bolnišnico. Ker so se dne 4. avgusta pojavila znamenja, iz katerih se je dalo sklepati, da

imamo opraviti z obče nevarno boleznijo, so bolnika izolirali v eppendorfski bolnišnici. O tem so se strogo ravnali po varnostnih predpisih ter so vse ljudi, ki so bili z bolnikom v dotiki, spravili v kolibe imenovane bolnišnice, kjer jih opazujejo.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 6. (K. B.) »Times« javlja iz Tientsina dne 31. julija: Sklep o napredovanju zveznih čet proti Pekingju so ovrgli. Pravijo, da Amerikanci in Japonci hočejo še počakati ojačenj. Rusi in Francozi so se pridružili temu nazoru. General Gaselle bi zelo rad korakal proti Pekingju, a ima v to svrhu premalo vojakov, le 3000 mož.

SIMLA 6. (K. B.) Reuter javlja: Četrta indijska brigada je dobila ukaz, da odide na Kitajsko.

LONDON 6. (K. B.) Reuter javlja včeraj iz Shanghaia: Vest o samomoru Li-Hung-Čanga se ne potrjuje. Admiral Seymour se je vrnil iz Nankinga semkaj. Neki Kitajec je trikrat ustrelil na nekega inozemca, ki je sedel na verandi. Kroglice so prebile knjigo, katero je čital.

LONDON 7. (K. B.) »Daily Mail« poroča predvčeršnjim iz Shanghaia: Tukaj so izkreali v varstvo angleškega konzulata več topov.

List »Times« javlja včeraj iz Shanghaia: Dne 2. t. m. je Šeng izdal proglas, ki javlja, da tuji trgovci in misijonarji niso odgovorni za nemire in izgrede v severnem Kitaju; isti proglas zapoveduje, da imajo oblasti čuvati domačine kristijane.

PETROGRAD 7. (K. B.) Iz Harbina in drugih krajev, ki ležijo na severni strani kitajske železnice, je prišlo po naredbi oblasti kakih 6000 oseb, uslužbencev in uradnikov železnice z družinami: pripeljali so se s parniki. Med njimi je 44 ranjenih in 35 bolnikov. Guverner je sestavil odbor, ki ima skrbeti za hrano in stanovanje došlecev. Uprava kitajske železnice je nakazala 5000 rubljev, da se ustanovi ambulanca za bolnike in ranjene ter da se napravijo stanovanja. Bolnike in ranjence so spravili v vojaški lazaret.

LONDON 7. (K. B.) Spodnja zbornica. Parlamentarni tajnik Brodriek je prečital brzjavko Tsung-Li-Yamena od dne 30. julija, katero je izročil kitajski poslanik in ki pravi, da so inozemski poslaniki vsi živi in zdravi. Večkrat da so jim že dali živili. Tuji poslaniki občujejo s kitajskimi oblastmi prijateljski. Pričakovati je uspešno rešitev pogajanj v svrhu, da bi poslanike v spremstvu vojakov spravili v Tientsin. Ker se je bati novih bojov v Tientsinu, želi kitajska vlada, da bi se poslanikom ne pošiljalo šifriranih brzjavk. Nadalje je Brodriek priobčil brzjavko angleškega konzula v Tientsinu od dne 4. avgusta, glasom katere je tamošnji japonski konzul imel o japonskem poslaniku v Pekingju vesti, ki so segale do dne 1. avgusta. Konzul javlja, da so zvezne čete dne 4. t. m. odkorakale proti Pekingju.

Napad na šaha perzijskega.

PARIZ 7. (K. B.) Listi javljajo, da zaprtega anarhista Valetteja te dni brzokone zopet izpuste, ker njegova sokrivda na Salsomovem napadu na šaha ni dokazana.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

II. del.

Trgovina z blagom.

Prvi oddelek.

Delitev trgovine z blagom.

Blago, ki prihaja v promet, moremo pred vsem deliti v surovine (prvotni, surovi pridelki, surove plodovine) in v umetne izdelke (obrtniški izdelki, obrtniški plodovi).

Surovine prihajajo v trgovino v isti obliki, v kateri nam jih je podala narava: le očistili, izluščili itd. smo jih. Semkaj spadajo živalski pridelki, n. pr. živali, volna, kože itd.; pridelki rastlinstva, n. pr. žito, bombaž, lan itd., in rudniški pridelki, n. pr. kovine, kamenje, sol itd.

Obdelovanje in predelovanje prirodnih pridelkov v svrhu, da dobimo gotovo, dovršeno blago, ki nam služi v razne namene, imenujemo industrijo (obrtnijo). Velika industrija izdeluje blago v tovarnah s pomočjo množice delavcev v prostranih delavnicah, uporabljajo o tem stroje ter ima vse delo umno urejeno (racionalno organizirano

delo), t. j. delo je razdeljeno: vsaki delavec opravlja posebno vrsto dela. Velika industrija proizvaja svoje blago v velikih količinah ter je hrani v zalogi. Mala industrija (mala obrtnija, rokodelstvo) ne rabi strojev, obratovanje je ročno; obrtnik sam proizvaja blago s svojimi rokami, izvečine le toliko, kolikor se ga je naročilo: na strani mu je le malo pomočnikov. Razdelitev dela je tukaj pomanjkljiva, t. j. obrtnik oziroma pomočniki izdelujejo cele kose, ves izdelek.

Svetovno efektivno tržišče.

Vest o umoru italijanskega kralja je sicer napravila globok utis na vseh borzah, ostala pa je brez vsakega nadaljnjega upliva na tok berznih poslov. Ni dvoma, da borzni krogi v spremembi na italijanskem prestolu ne vidijo nobene nevarnosti, da bi se spremenila zunanja ali notranja politika Italije. To ni prvi tak slučaj. Tudi umor ruskega cara in predsednika francoske republike nista svojedobno nikakor uplivala na stanje borze, ker je bilo v obeh slučajih pričakovati, da se ne spremeni velika politika dotičnih dežel. Zadnje dni so sicer padale večkrat vrednosti na borzah, a temu je bil povod v tem, da je v Koloniji neka velika tvrdka prišla na boben in da je na Dunaju pobegnil poslovodja neke banke, ki je izdala rimes za 2 milijona kron. Tudi na pariško borzo je neugodno uplivalo dejstvo, da je pobegnil neki milanski menjač, ne da bi plačal difference v znesku 200.000 lir.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 7. Pšenica za april K. — do — Pšenica za november K. 7.82 do 7.83 Rž za maj K. — do — Rž za oktober K. 7.02 do 7.04 Oves za juni K. — do — Oves za november K. 5.18. do 5.36 Koruza za avgust 6.31 do 6.33. Koruza za avgust 9.20 do 6.21. Koruza maj 1901 K. 4.90 do 4.91.

Pšenica: ponudbe dobre, povpraševanje dobro, mirno. Prodaja 34.000 m. st. Vreme: lepo.

Hamburg 7. Trg za kavo. Santos good average za sept. 44.50, za december 45.25 za mare 46 — za maj 46.50 Denar.

Havre 7. Kava Santos good average za juli 50 kg. frankov 50.50, za november 50 k. frankov 51.25.

Dunajska borza dne 7. avgusta.

	dnevi	danes
Državni dolg v papirju	97.75	97.55
" " v srebru	97.40	97.15
Avstrijska renta v zlatu	115.90	115.90
" " kronah 4%	97.55	97.60
Kreditne akeije	663.75	664.25
London 10 Lsr.	242.95	243.55
20 mark	23.67	23.60
Napoleoni	19.33	19.33
100 italijanskih lir	90.50	90.45
Cikini	11.39	11.40

Pozor na ta užig na zamašku !!!

OBUVALA! PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštarje naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Naznanilo.

Pravila „Konsumnega in posojilnega društva“ v Volčjemgradu pri Komnu so potrjene ter se je društvo vpisalo v trgovinski register c. kr. trg. in pom. sodišča v Trstu pod št. 499/00.

Volčjigrad pri Komnu, dne 6./8./1900

Odbor.

Mlad mož

zmožen slovenskega, nemškega, hrvatskega in nekaj italij. jezika, v trgovski stroki, sprejme vsako službo.

Ponudbe na upravo našega lista.

Soba

meblirana v IV. nadstropju je oddati. Na tančeneje se poizve na upravi tega lista.

Nikaka skrivnost ni več,

da si napravi vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfinije likerje po francoskem zistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za po 5 litrov likerjev: **Tropinovec, Absint, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, Česnjevec, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr.** Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštno nakaznico; po poštne povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljati pridenem navodilo kako se napravi liker. Preprodajalec, če naročijo več blaga, se cene mnogo znižajo.

Anton Rukavina

TRST - Via Belvedere št. 23. - TRST

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Ugodna prilika.

Radi preselitve se prodaja v Komnu za **neverjetno nizko ceno** dve tikajoči se hiši (jedna dvonadstropna, druga jednonadstropna), bogato meblirani, z lepim dvoriščem, z dvema podzemeljskimi kletmi, hlevom, žganjarnico, vodnjakom, z razno kletarsko in gospodarsko opremo in lepo vreden vrtom. Poleg tega še 10.437 m² velik, vzorno vreden vinograd, cepljen na ameriški podlagi v rofošk v 2. 3. in 4. letu starosti. Hiši sta kaj pripravni za obrt posebnosti pa za letovišnike ter bi z ozirom na neverjetno skromno ceno do našali velik letni dobiček.

Iz prijaznosti posreduje **Josip Štrekelj** v Komnu.

Pozor perice!

Perite

perilo, okrožnike, pohištvo, podove, stopnice itd. itd.

“ABLUVIA”

(milasta razkužljiva soda)

Na drobno se prodaja v vseh drogerijah in prodajalnicah jestvin.

ki je ekonomična, zdravilna ter prihrani na času in delu.

Rabi se jo povsod namesto sode in mila.

Rabljiva tudi z morsko vodo.

Navodilo, kako jo je rabiti in prodaja na debelo se nahaja v

ulici S. Caterina št. 5.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom za zasebnike in mesta v kakršnih si bode številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin 1898 Zlata kolajna Budapest 1899
99
Vratislava Schiedam Haag
Monakovo

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najprve vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italijansko, ter angleško Indijo

EDVARD TURECK V TRSTU.

SAUNIG & DEKLEVA

GORICA - ulica Municipio 1. - GORICA

(Mehanična delavnica v Ninski ulici št. 16.)

imata v zalogi na dobroti in trpežnosti neprekosljive šivalne stroje „PFAFF“, kakor tudi raznovrstne druge stroje za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in stroje za umetno vezanje (Strickerei); nadalje velik izbor dvokoles iz prvih avstrijskih in inozemskih tovarn in sicer od 90 gld. naprej.

Vsaka konkurenca nemogoča!

Se topla priporočata z odličnim spotovanjem udana

Saunig & Dekleva.

Čestitam in se radujem z Vami
na tako dobrem izdelku

piše odličen trgovec, gospod I. Prelog iz Trsta, prvi kranjski tovarni testenin: Žuideršič in Valenčič v Il. Bistrici. Original tega lista z dne 21. januarja t. l. vsakemu na ogled.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno položen varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hudi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornereje ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran imagoštilno v ulici Ireneove št. 2, toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčearne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčearno. Vedna zalogo vsakovrstnih tort, kročkov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v skatljah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birmo, krete in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navađen kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franco na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčearna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“, ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovali.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro šte. 12 priporoča svojo dobro prekrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga raznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za množične naročbe se topla priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 14 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojači.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborna zaloga vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Tovarna nadplato (Schuh ob ertheil) tvorniško zalogo usnja in podplatov, vse potrebščine za čevljarje, sedlarje, knjigoveze, itd. ter glavno zalogo voščila (biksa) družbe Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima trdnja Ivan Drufovka Gorica Travnik 5 Filijalki v Komnu in Sežani. Ceniki zastoj in franco uaročila točna.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapacijam, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svo to stroko spadajočih del. **Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.** Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerv. društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gld. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premijnju u kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premijnju kurzov, bilanca (B)	243.331-83
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).